

Gilze van 45 naar één kroeg

Berry van der Heijden

Gilze

Stel je voor: 45 herbergiers in Gilze krijgen een vergunning om sterke drank te verkopen. Zo was het in 1881 toen er met 2696 inwoners liefst één herberg op elke zestig Gilzenaren was. Dat valt te lezen in het postuum verschenen verhaal van J.C. de Vet in De Mulder, het kwartaalblad van Heemkring Molenheide.

En dan te bedenken dat de invoering van de Drankwet in 1881 'beteugeling van de dronkenschap' tot doel had. Want voor dat jaar mocht iedereen die een fles jenever kocht borreltjes verkopen. De Drankwet veranderde ook dat het aantal verkooppunten in de gemeente Gilze en Rijen geleidelijk moest worden teruggebracht tot één herberg of café per 250 inwoners.

Er is wel wat veranderd in Gilze, want nu is The Banner het enige café dat nog in de Nieuwstraat is gevestigd. Maar wel een café dat vorig jaar de Publieksprijs won van de Café Top 100 van vakblad Misset.

De bijdrage van De Vet is een vermakelijk en interessant verhaal over de historie van zeventien herbergen en cafés in de Nieuwstraat (voor 1915 de Grindweg) in de laatste 150 jaar. Vandaar dat in deze uitgave acht herbergen/cafés in het zuidelijke straatdeel zijn beschreven. De rest komt in de volgende Mulder aan bod.

De eerste herberg wordt in 1864 gebouwd op de plaats van het huidige Heemerf't Oude Raadhuis. Schoenmaker Janus Aarts verhuurt een kamer als extra inkomen. Met veertien kinderen geen luxe. De kapelmeester van Sint Cecilia had pech. In 1869



▲ Het nieuwe Hotel De Kronen, waarschijnlijk in 1915 tijdens de mobilisatie.

BRON HEEMKRING MOLENHEIDE

werd het pand door brand verwoest. Broer Giel ging door na heropbouw. Na nog een aantal wisselingen liet de gemeente er in 1920 een raadhuis van maken. Sinds 2008 zit Heemkring Molenheide in het pand.

Zo wandelt het verhaal verder via Café Du Commerce, nu Nieuwstraat 28, naar Hotel Café-restaurant De Kronen (Nu Nieuwstraat 50). Gerardus Vermeulen mocht in de herberg in een voorkamer na 1881 120 liter jenever per jaar schenken. In 1913 maakte de oude herberg plaats voor een hotel met vier kamers en een ca-



The Banner is het enige café dat nog in de Nieuwstraat gevestigd is

fé. Op 5 september 1940 volgde rampspoed toen een Duitse bommenwerper vanaf het vliegveld op weg naar Engeland in de Nieuwstraat neerstortte. De bommen ontploften. Het hotel en twee huizen werden verwoest. Zeven bewoners en de bemanning kwamen om he leven. De Duitsers lieten een nieuw hotel bouwen. 1 januari 2009 gingen de deuren dicht. En zo loopt het verhaal door langs het einde van Tapper Koks (1886), Café Molenzicht/De Fijnproever (1983), herberg Van de Corput (1881) en De Toekomst (1948).